

Vlaams
Parlement

vergadering **C233 – LEE31**
zittingsjaar 2012-2013

Handelingen

Commissievergadering

Commissie voor Leefmilieu, Natuur, Ruimtelijke Ordening
en Onroerend Erfgoed

van 11 juni 2013

INHOUD

Vraag om uitleg van mevrouw Patricia De Waele tot mevrouw Joke Schauvliege, Vlaams minister van Leefmilieu, Natuur en Cultuur, over de prijsverschillen van leidingwater - 1594 (2012-2013)	3
Vraag om uitleg van mevrouw Valerie Taeldeman tot mevrouw Joke Schauvliege, Vlaams minister van Leefmilieu, Natuur en Cultuur, over de beslissing van de provincie Oost-Vlaanderen over grootschalige windturbines - 1730 (2012-2013)	6
Vraag om uitleg van mevrouw Gwenny De Vroe tot mevrouw Joke Schauvliege, Vlaams minister van Leefmilieu, Natuur en Cultuur, over de Vlaamse klimaatfinanciering - 1852 (2012-2013)	
Vraag om uitleg van de heer Hermes Sanctorum tot mevrouw Joke Schauvliege, Vlaams minister van Leefmilieu, Natuur en Cultuur, over de klimaatfinanciering - 1858 (2012-2013)	9
Vraag om uitleg van de heer Wilfried Vandaele tot mevrouw Joke Schauvliege, Vlaams minister van Leefmilieu, Natuur en Cultuur, over soortenbeschermingsprogramma's - 1874 (2012-2013)	12

■

Voorzitter: de heer Bart Martens

Vraag om uitleg van mevrouw Patricia De Waele tot mevrouw Joke Schauvliege, Vlaams minister van Leefmilieu, Natuur en Cultuur, over de prijsverschillen van leidingwater - 1594 (2012-2013)

De voorzitter: Mevrouw De Waele heeft het woord.

Mevrouw Patricia De Waele: Minister, enkele maanden geleden al heb ik u een schriftelijke vraag gesteld over dit onderwerp, en bij enkele elementen in uw antwoord is toch enige verduidelijking gewenst.

Afhankelijk van waar in Vlaanderen je woont, betaal je een ander tarief voor kraantjeswater. De behandeling en distributie van kwaliteitsvol drinkwater is in ons land in handen van diverse intercommunales en andere openbare bedrijven. Het is een complex kluwen dat verschilt van gewest tot gewest en van gemeente tot gemeente.

Doordat het waternetwerk zo complex is en meerdere gemeentelijke en gewestelijke actoren een rol spelen, verschilt ook de waterfactuur van gemeente tot gemeente. Zo zal, volgens de cijfers die u gegeven hebt, een gezin dat in Steenokkerzeel woont, 4,21 euro per kubieke meter betalen, wat bijna dubbel zoveel is als een gezin uit Baarle-Hertog, dat 2,23 euro per kubieke meter betaalt.

Zowel de lokale als de bovenlokale overheden krijgen een vergoeding. De lokale bijdrage voor de sanering is in zes jaar tijd explosief gestegen. In 2005 betaalde je aan de gemeente gemiddeld 18 eurocent per kubieke meter, in 2012 was dat gestegen tot 1,19 euro. Ook de Vlaamse kost steeg tot 0,93 cent per kubieke meter.

Naast de woonplaats speelt het waterverbruik zelf een rol bij de prijs die je als consument betaalt. Wat ook frappant is, is dat alleenstaanden in verhouding tot andere gezinnen nog meer betalen voor hun water. De kostprijs van een kubieke meter water is voor een alleenstaande vandaag een stuk hoger dan voor bijvoorbeeld een vierpersoonsgezin.

Minister, de kostprijs van het wonen weegt zwaar door. Iedereen heeft er de mond van vol: hoge afbetalingen, een hoge huurprijs, de verzekering, de fiscaliteit. Maar ook de prijs van elektriciteit, verwarming en zeker water is een zwaar doorwegende en kostprijsbepalende factor.

De distributietarieven voor elektriciteit worden tegen 2016 gelijkgeschakeld. Tegen dan betaalt iedereen ongeveer evenveel voor de levering van elektriciteit. Bij water spelen gezinsgrootte en de woonplaats echter nog steeds een belangrijke rol in de prijs die we moeten betalen voor leidingwater. Zijn die grote prijsverschillen in tijden van crisis en in een tijd waarin we ervan overtuigd zijn dat wonen voor iedereen betaalbaar moet zijn, te verantwoorden? Ziet u een mogelijkheid om de waterprijs te uniformiseren naar het laagst gehanteerde tarief, of in ieder geval de grote verschillen tussen de verschillende steden en gemeenten weg te werken? Welke obstakels moeten daarvoor overwonnen worden?

De voorzitter: Minister Schauvliege heeft het woord.

Minister Joke Schauvliege: Mevrouw De Waele, we hebben in deze commissie al verschillende keren van gedachten gewisseld over dit onderwerp. U weet dat het prijzenbeleid een federale bevoegdheid is. Daar kunnen wij dus niet op ingrijpen. U verwees zelf al naar energiewetgeving. Die term spreekt voor zich: het gaat niet om een decreet, maar om een federaal initiatief.

De integrale drinkwaterprijs voor gezinnen is niet gebaseerd op één tarief, maar is samengesteld uit drie componenten, namelijk een voor de kosten die verbonden zijn aan de productie en levering van drinkwater, een voor de kosten verbonden aan de boven-gemeentelijke zuiveringsinfrastructuur, en een voor de kosten die verbonden zijn aan de gemeentelijke sanering, dus inzameling en transport.

Uit een recent onderzoek van de Vlaamse Milieumaatschappij (VMM) blijkt dat de integrale prijs van water voor een gemiddeld gezin in Vlaanderen in absolute cijfers zich dicht bij het Europese gemiddelde bevindt. Voor de grotere gezinnen is de integrale waterfactuur in Vlaanderen zelfs meestal lager dan in de andere onderzochte landen. De stijging van de integrale waterfactuur in Vlaanderen is in de laatste jaren bovendien vergelijkbaar met die van de consumptie-index. Zo steeg de consumptie-index tussen 2010 en 2012 met zo'n 7,3 procent en de integrale waterfactuur van een gemiddeld gezin met zo'n 6,4 procent. Er is dus geen sprake van een spectaculaire stijging tijdens deze legislatuur.

Om de waterfactuur betaalbaar te houden voor specifieke doelgroepen, bestaan er specifieke sociale correcties voor de gemeentelijke en bovengemeentelijke saneringscomponent. Op die manier blijft het water betaalbaar voor iedereen. De integrale waterprijs verschilt inderdaad van gemeente tot gemeente. Om meer inzicht te krijgen in de oorzaken van de variaties in integrale drinkwaterprijzen, moeten we kijken naar de verschillende componenten, die ik daarnet heb aangehaald.

Met de inkomsten uit de drinkwatercomponent worden de kosten gedekt die de exploitanten maken voor de productie en levering van het leidingwater. Dat is volledig kostendekkend. De verscheidenheid in tarieven tussen de verschillende exploitanten is het gevolg van de verschillen in kosten die de drinkwatermaatschappijen hebben. Voor de productie en distributie zijn er grote verschillen, die te maken hebben met de beschikbaarheid van waterbronnen en de verschillende kenmerken van de distributiegebieden.

De goedkeuring van de maximumtarieven die de watermaatschappijen toepassen voor de productie en levering van het leidingwater, gebeurt door de federale minister van Economie. Men moet dus een toelating vragen en kunnen aantonen dat er meer kosten zijn, alvorens men de tarieven kan laten stijgen. Ik stel vast dat voor de periode vanaf 2000 die maximumtarieven nagenoeg in dezelfde mate zijn gestegen als de index. Dat gebeurde telkens na goedkeuring door de federale minister van Economie.

De inkomsten van de gemeentelijke en de bovengemeentelijke saneringscomponent mogen enkel gebruikt worden voor de gemeentelijke en de bovengemeentelijke saneringsverplichting die op de schouders van de exploitanten van een openbaar drinkwaterdistributienetwerk rust. Dat is decretaal zo vastgelegd. In beide gevallen wordt het tarief vastgelegd door de exploitant, opnieuw onder toezicht van de economisch toezichthouder.

De tarieven moeten rekening houden met verschillende aspecten, zoals de kostprijs voor het transport of het zuiveren van afvalwater, de sociale vrijstellingen en de financiële bijdragen vanuit de gemeente en/of het Vlaamse Gewest. Zowel de gemeentelijke saneringscomponent als de bovengemeentelijke saneringscomponent is niet kostendekkend en kent sociale vrijstellingen en compensaties.

Op bovengemeentelijk vlak neemt het Vlaamse Gewest via de werkingstoelage aan de drinkwatermaatschappijen ongeveer de helft van de zuiveringskosten voor zijn rekening. Het bovengemeentelijke saneringstarief is overal in Vlaanderen hetzelfde. Waar we het dus zelf kunnen bepalen, is het overal hetzelfde, mevrouw De Waele.

Ook op gemeentelijk vlak voorziet het Vlaamse Gewest in een belangrijke financiële bijdrage voor de gemeentelijke riolering. Zo subsidieert het Vlaamse Gewest gemeentelijke projecten met jaarlijks ongeveer 110 miljoen euro. Daarnaast wordt 700 miljoen euro aan gemeentelijke projecten overgenomen door Aquafin.

De VMM becijferde de financiële noden voor de verdere uitbouw van de gemeentelijke riolering en een duurzaam onderhoud van het net. Er blijken grote verschillen te bestaan tussen gemeenten. Enerzijds is er het verschil tussen de gemeenten met een aanzienlijke uitbouw en zij die nog een historische achterstand weg te werken hebben. De eerste categorie van gemeenten heeft een hoge exploitatiekost en kosten voor renovatie. De tweede categorie heeft een hoge investeringskost. Bovendien is er een verschil in het aantal kilometer leiding. Dat is u bekend.

Sommige rioolbeheerders solidariseren de kosten voor de gemeentelijke sanering nu al tussen de aangesloten gemeenten. Een verplichte solidarisatie lijkt mij, gezien de historisch gegroeide verschillen, echter niet aangewezen. Ook is het geen goed idee om het saneringstarief in alle gemeenten af te stemmen op de gemeente met het laagste tarief. Uit de cijfers van de VMM blijkt overduidelijk dat er een nijpende financieringsnood is om de gemeentelijke riolerings-netwerken als onderdeel van de maatregelen die nodig zijn om de goede toestand van het oppervlaktewater te bereiken, uit te bouwen en te onderhouden. Vanuit dat gegeven groeien de gemeentelijke saneringstarieven nu ook al naar elkaar toe. Zo vragen twee op drie gemeenten nu al het maximale tarief, zodat er meer middelen zijn om te investeren in rioleringen.

Dit is dus absoluut niet te vergelijken met energie, omdat het landschap helemaal anders is. Wat met energie gebeurd is, doortrekken in de wetgeving, kan in dezen absoluut niet.

De voorzitter: Mevrouw De Waele heeft het woord.

Mevrouw Patricia De Waele: Minister, ik dank u voor uw toelichting. Een en ander stond al in uw antwoord op mijn schriftelijke vraag. Ik ben er ook goed van op de hoogte dat er drie componenten zijn. Uiteraard spreken we hier niet over de Vlaamse component, want die is al geüniformiseerd. Het spreekt voor zich dat de autonomie van de gemeenten overeind moet blijven. Het gaat hem meer over de drinkwatercomponent, die afhankelijk is van de watermaatschappij. In uw antwoord op mijn schriftelijke vraag geeft u aan dat de gehanteerde criteria voor het toekennen van de prijsstijgingen niet gekend zijn. Ik vind het wat vreemd dat die niet gekend zijn, los van de vraag wie daarvoor bevoegd is. Het is iets waarvan we kennis zouden moeten kunnen nemen.

U zult het misschien wel met mij eens zijn dat waterverbruik sowieso duur is. Ik maak normaal gezien geen deel uit van deze commissie, maar ik heb hier deze namiddag veel collega's horen spreken over de duurte en de noodzaak van water, over het water als grondrecht. Ik denk dat iedereen de bezorgdheid deelt dat we die component, die van levensbelang is en bij het wonen hoort, zo betaalbaar mogelijk moeten houden.

Minister, u geeft aan dat, volgens cijfers die u van Europa krijgt, de prijzen niet zo hoog zijn. Ik zou die cijfers heel graag inkijken. Ik heb uit een andere bron namelijk vernomen dat, in vergelijking met onze buurlanden, de prijs van het drinkwater via waterleiding bij ons het duurst is. De Fransen, Duitsers en Nederlanders zouden minder betalen. De Vlamingen zouden de hoogste prijs betalen, met een gemiddelde van 3,75 euro per kubieke meter. Daarmee zitten we ruim boven de bedragen die de inwoners van onze buurlanden betalen. Kunt u mij de Europese cijfers bezorgen waarnaar u verwezen hebt?

In mijn vraagstelling had ik het ook over de grote ongelijkheid tussen de basisprijs voor een gezin en de basisprijs voor alleenstaanden. Ik weet niet of u het eerlijk vindt om het zo te behouden, maar ik neem aan dat u, zelfs als u niet bevoegd bent voor het prijsbeleid, daarover toch eens met uw collega's rond de tafel zit. Als u het zelf niet kunt oplossen, bent u dan bereid na te denken over die problematiek en daarover op het gepaste forum van gedachten te wisselen?

De voorzitter: Minister Schauvliege heeft het woord.

Minister Joke Schauvliege: Mevrouw De Waele, wat de vergelijking van de tarieven betreft, is het misschien ook interessant om binnen België te kijken, over de taalgrens, waar water veel duurder is. Die tarieven en ook andere Europese tarieven kunnen worden geraadpleegd op de website van de VMM. Die cijfers zijn dus beschikbaar.

Het verschil tussen de prijs voor een gezin en voor alleenstaanden geldt niet alleen voor water, maar ook voor vele andere zaken. Hoe komt dat? Je zit met een vast abonnementsgeld en daarbovenop het verbruik. Als je alleenstaande bent, weegt dat natuurlijk zwaarder door. U zit al de hele namiddag in deze commissie. U weet dat we heel wat doen rond water. We bekijken of we een aantal sociale correcties kunnen doorvoeren. Het uitvoeringsbesluit en het reglement waterverkoop zijn ook aan bod gekomen. Het lijkt niet zo evident om dat door te

voeren, voor zover we daar al bevoegd voor zouden zijn. Hoewel we niet altijd bevoegd zijn, proberen we creatief te bekijken hoe we daarvoor een oplossing kunnen vinden. Indien er een mogelijkheid is, bekijken we die graag. Op dit moment hebben we die nog niet gevonden.

We hopen wel dat we in het kader van de zesde staatshervorming misschien meer hefboomen in handen zullen hebben om toch nog iets te doen rond dat prijzenbeleid. Het is nog wat afwachten wat het federale niveau zal uitwerken. Op die manier kunnen we misschien wel een oplossing vinden. Op dit moment ben ik echter nog niet bevoegd.

De voorzitter: Mevrouw De Waele heeft het woord.

Mevrouw Patricia De Waele: Minister, ik concludeer dat u mijn vraag wel terecht vindt, maar dat u er niet voor bevoegd bent. Ik heb mijn vraag om uitleg gesteld vanuit de bezorgdheid om het leven en het wonen betaalbaar te houden. Ik denk wel dat u op de goede plaats zit om, indien u de mogelijkheid hebt, daar in een volgend stadium wat meer aandacht aan te besteden.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

■

Vraag om uitleg van mevrouw Valerie Taeldeman tot mevrouw Joke Schauvliege, Vlaams minister van Leefmilieu, Natuur en Cultuur, over de beslissing van de provincie Oost-Vlaanderen over grootschalige windturbines - 1730 (2012-2013)

De voorzitter: Mevrouw Taeldeman heeft het woord.

Mevrouw Valerie Taeldeman: Minister, hernieuwbare energie is de toekomst, en windenergie is een van de belangrijke pijlers binnen de hernieuwbare energie. Ondanks het feit dat er steeds meer inspanningen geleverd worden om een draagvlak te creëren voor grootschalige windturbines, blijft het niet evident om grootschalige windturbines in te planten in het landschap. Heel wat burgers zien die liever niet in hun eigen buurt opgetrokken worden: het fameuze ‘not in my backyard’. En vaak blijft het onbegrip en het protest doorgaan nadat de turbines geplaatst zijn en operationeel worden, onder andere gedreven door de hinder die de omwonenden ondervinden op het vlak van bijvoorbeeld slagschaduw, geluidshinder of bebakening.

Eind april 2013 – dus nog niet lang geleden – besliste de provincie Oost-Vlaanderen dat er 68 nieuwe windmolens bij kunnen komen op het grondgebied van de provincie Oost-Vlaanderen: 25 in de zone Maldegem-Eeklo-Kaprijke en 43 langs de autosnelweg E40 tussen Aalter en Aalst. Die zones werden door de provincie aangeduid als concentratiezones voor windmolens. Andere mogelijkheden voor windenergie ziet de provincie nog in de Gentse Kanaalzone en in de Waaslandhaven.

Het is de bedoeling om tegen 2020 een 300-tal bijkomende windturbines te realiseren in Oost-Vlaanderen. Dat lijkt voor de provincie Oost-Vlaanderen een haalbare toekomstvisie te zijn waarbij voor alle 600.000 Oost-Vlaamse gezinnen in groene stroom kan worden voorzien.

Minister, ik wil u vragen stellen gebaseerd op een lokaal fenomeen, maar ik wil eveneens polsen of zulke zaken ook al bezig zijn in andere lokale besturen.

U hebt nieuwe milieuvorwaarden opgesteld voor windturbines. Die zijn van kracht geworden op 1 januari 2012. Er zijn normen vastgelegd op het vlak van decibels, normen in het woongebied, normen in het industriegebied, normen in het agrarisch gebied en normen in gebieden op minder dan 500 meter van kmo-gebied en industriegebied.

Bij ons zijn er momenteel zeven windturbines operationeel. Als de plannen van de provincie worden uitgevoerd, komen daar nog een pak turbines bij. De zeven huidige turbines lijken echter nu al te leiden tot geluidshinder. Een aantal omwonenden hebben onze lokale

milieudiensten gecontacteerd. Omdat de klachten aanhielden, heeft de jeugddienst metingen uitgevoerd met geijkte apparatuur. Uit die metingen blijkt dat de nieuwe sectorale normen voor windturbines worden overschreden.

Minister, hoe kunnen lokale besturen omgaan met overschrijdingen van de nieuwe sectorale milieuvorwaarden op het vlak van geluidshinder? Welke stappen kunnen genomen worden zodat de nieuwe milieunormen gerespecteerd worden? Heeft het Departement Leefmilieu, Natuur en Energie (LNE) al dergelijke vragen gekregen? Is er binnen de administratie expertise die goed op de hoogte is van de manier waarop geluidsmetingen moeten worden uitgevoerd? Hoe kunnen we omgaan met die overschrijdingen, zodat de hinder beperkt blijft voor de omwonenden?

In hoeverre werd uw departement betrokken bij de beslissing van de provincie Oost-Vlaanderen over de realisatie van die bijkomende windturbines in de twee zones? We zitten nu al met klachten over geluidshinder van 7 windturbines. Als er in dezelfde zone nog 25 turbines bij komen, zal dat dan een cumulatief effect teweegbrengen? Wat is het standpunt van uw departement op het vlak van geluidshinder?

De voorzitter: De heer Sanctorum heeft het woord.

De heer Hermes Sanctorum: Minister, er zijn inderdaad tegenstanders van windturbines en van grootschalige windturbines. Aan de andere kant is er de windenergiesector die stelt – zo hebben ze toch ook al meermaals duidelijk gemaakt – dat we vandaag in Vlaanderen zowat de strengste wetgevingen kennen van heel Europa wat de inplanting van windmolens betreft.

De nieuwe regeling is van kracht sinds januari 2012. We zijn nu halverwege 2013. Wordt er een evaluatie gemaakt van de impact van die nieuwe reglementering? Heeft het voor een rem gezorgd op bijkomende aanvragen en bijkomende turbines? Hoe wordt het ervaren door de sector?

De voorzitter: Minister Schauvliege heeft het woord.

Minister Joke Schauvliege: Mevrouw Taeldeman, windturbines zijn ingedeeld in inrichtingen volgens bijlage 1 van VLAREM I, wat wil zeggen dat ze met betrekking tot toezicht vallen onder het Milieuhandhavingsdecreet. Het toezicht voor de in de eerste klasse ingedeelde inrichtingen wordt uitgeoefend door de afdeling Milieu-inspectie. Windturbines zijn ingedeeld in klasse 1 als het windturbineproject een vermogen heeft van 5000 kilowatt. Windturbineprojecten met een vermogen van 500 kilowatt tot en met 5000 kilowatt zijn ingedeeld als klasse 2, en onder de 500 kilowatt als klasse 3. Het hangt dus af van de grootte en de zwaarte. Voor de in de tweede en derde klasse ingedeelde inrichtingen wordt het toezicht in principe uitgeoefend door de gemeenten. Indien bij toezicht blijkt dat de vergunningsvoorwaarden, onder meer de sectorale voorwaarden voor geluid, slagschaduw en veiligheid zoals bepaald in VLAREM II, niet worden nageleefd, kan gehandhaafd worden op basis van het Milieuhandhavingsdecreet. Zo kunnen de toezichthouders, waaronder de milieu-inspectie, maar ook de burgemeester, de windturbines laten stopzetten. Dat zijn bestaande mogelijkheden.

Voor alle duidelijkheid: het departement LNE is niet betrokken geweest bij de beslissing van de provincie. Voor de twee provinciale ruimtelijke uitvoeringsplannen (PRUP's) die concentratiezones vastleggen voor windturbines in Oost-Vlaanderen zijn momenteel twee planmilieueffectrapporten in opmaak. De procedures hiervoor lopen nog. Momenteel wordt voor beide planmilieueffectenrapporten (plan-MER's) de publieke consultatieronde georganiseerd. Aangezien er voor het plan met betrekking tot de zoekzone Maldegem-Eeklo, naast effecten in een aantal Vlaamse gemeenten en steden, eventueel ook grensoverschrijdende effecten zijn in Nederland, dient er een grensoverschrijdende procedure te worden gevolgd. Die procedure resulteert onder andere in een langere termijn voor terinzagelegging: van 15 mei tot en met 15 juli. Dat zijn zestig dagen.

Voor de zoekzone E40 Aalter-Aalst moet er geen grensoverschrijdende procedure worden gevoerd, waardoor de termijn korter is, namelijk dertig dagen. Deze periode loopt tot en met

15 juni. Het is de bedoeling dat de burger tijdens deze inspraakperiode op basis van zijn kennis van de omgeving aangeeft welke milieueffecten volgens hem of haar extra moeten worden onderzocht en op welke manier dat het best kan gebeuren. Bovendien kan men ook voorstellen formuleren voor mogelijke locatie- of inrichtingsalternatieven. Na de inspraakperiode zal de bevoegde administratie binnen het departement LNE, namelijk de dienst Milieueffectrapportagebeheer, op basis daarvan het volledig verklaarde kennisgevingsdossier, de inspraak van de burgers en de adviezen formuleren voor het verdere milieuonderzoek. Nadien zullen ook de nodige milieuvergunningaanvragen moeten worden verleend. Bij de behandeling ervan zullen de bevoegde gewestelijke adviesinstanties, in het bijzonder de afdeling Milieuvergunningen, adviezen formuleren over onder meer de aspecten geluidshinder, slagschaduw en veiligheid.

Uiteraard kan de expertise die er bij onze milieu-inspectie of het departement LNE is, ter beschikking worden gesteld. Men kan gerust contact opnemen.

Collega Sanctorum, uw vergelijking gaat niet op. Als u verwijst naar omliggende landen als Nederland, Frankrijk of Engeland, maar ook veel ruimer in Europa, gaat het om landen waar vaak veel meer ruimte is en waar je grote windturbineparken kunt inrichten zonder bewoning in de nabijheid. Op dat vlak zijn wij een specifieke regio. Het is op vraag van de sector zelf, die duidelijkheid wou, dat wij de omzendbrief zoals die vroeger bestond, hebben omgezet in het Vlaams reglement betreffende de milieuvergunning (VLAREM), waarin heel duidelijk staat welke hinder voor ons aanvaardbaar en onaanvaardbaar is. Dat is in samenspraak met de sector gebeurd.

U vraagt of er een evaluatie is. Wij merken nu dat wanneer dossiers worden ingediend, men op voorhand weet wat de criteria zijn waarop men wordt beoordeeld. Je ziet dat de dossiers op basis daarvan worden ingediend. Dat wordt als positief ervaren omdat men op voorhand duidelijkheid heeft over wat er wordt verwacht. De omzendbrief vroeger was maar een richtlijn, en daar kon van worden afgeweken. Veel meer dossiers hadden moeilijkheden omdat men op voorhand geen zekerheid had over hoe de verschillende overheden zouden oordelen over de windturbines, afhankelijk van de grootte ervan. Op dat vlak is het positief. Men heeft op voorhand duidelijkheid over de criteria. Dat zit in VLAREM ingebakken. Men moet zich daaraan houden als men een dossier indient. Er is dus een positieve evaluatie tot nu toe omdat we zien dat de dossiers die worden ingediend, goed onderbouwd zijn op basis van de reglementering.

De voorzitter: Mevrouw Taeldeman heeft het woord.

Mevrouw Valerie Taeldeman: Minister, ik dank u voor het antwoord.

Ik wil kort reageren op de heer Sanctorum. Ik weet niet of hij mij persoonlijk bedoelde als hij het over de tegenstanders had. Ik wil aan de commissie zeggen dat de zone Maldegem-Eeklo gebaseerd is op een gewestelijk ruimtelijk uitvoeringsplan en dat de beide lokale besturen altijd een gunstig advies hebben gegeven, de vergunningen verleend hebben enzovoort. Ik wil niet resoluut in het hokje van de tegenstanders worden gestopt.

Het is een complex verhaal. Er is een hele zone met turbines. Er zijn turbines vergund nog voor de nieuwe normen in werking zijn getreden. Er zijn er die schommelen omtrent de jaarwende van 2012. Er zijn ook turbines die zich moeten houden aan de nieuwe sectorale voorwaarden van VLAREM. Ik denk wel dat er een akkoord zal kunnen worden gevonden om daar metingen op langere termijn uit te voeren. Dat is wel nodig. Een aantal kleine metingen van een tiental minuten is niet representatief. Er zal een langdurige meting van de geluidshinder moeten komen en dan zal men zien wat de resultaten zullen zijn. Dat komt iedereen ten goede. Als er effectief hinder is, zal er naar oplossingen worden gezocht voor de buurt. Dat maakt het draagvlak voor de windturbines alleen maar groter. De windsector zelf is ook vragende partij naar mogelijkheden om geluidshinder te beperken. Dat komt ook alleen maar het imago van de windsector ten goede.

Minister, in plaats van direct de inspectie daarop af te sturen, is het niet mogelijk om deskundigen op het vlak van geluid en van de voorwaarden voor windturbines binnen het departement dat te laten doen? Misschien kunt u mij die gegevens bezorgen zodat we gemeenschappelijk kunnen werken aan een onderzoek rond geluidshinder. Het zou een unicum zijn in Vlaanderen als we kunnen komen tot een langdurige meting die misschien een evaluatie kan betekenen van de nieuwe sectorale voorwaarden voor windturbines, via een samenwerking tussen de exploitanten en Vlaanderen zodat we over goede gegevens kunnen beschikken.

De voorzitter: De heer Sanctorum heeft het woord.

De heer Hermes Sanctorum: Voor alle duidelijkheid, het was helemaal niet als kritiek bedoeld, mevrouw Taeldeman. Ik kan ook gewoon een vraag stellen zonder kritiek aan iedereen te geven, wees gerust. *(Gelach)*

Ik wil nog even benadrukken dat een goede inplanting noodzakelijk is voor het maatschappelijk draagvlak. Als je spreekt met de actoren uit de windenergiesector, dan wijzen ze allereerst op het moeilijke vergunningentraject. Ik weet dat er aanpassingen zullen zijn, namelijk een integratie van milieuvergunning en stedenbouwkundige vergunning tot omgevingsvergunning. Dat verloopt toch wel moeizaam, daar gaan al enkele jaren over. Er zijn ook heel wat bijkomende problemen. Dan duikt vaak het strikte kader op. Het is natuurlijk belangrijk dat rekening wordt gehouden met veiligheid, slagschaduw en geluid. Maar als je de vergelijking maakt met de rest van Europa, dan is het een zeer strikt kader. Mijn vraag is – los van het feit dat de sector altijd vragende partij is geweest om de omzendbrief van 2006 eindelijk te verfijnen in een duidelijke regelgeving –: heeft de bijkomende regelgeving een impact gehad op het aantal aanvragen?

De voorzitter: Minister Schauvliege heeft het woord.

Minister Joke Schauvliege: Ik zal de cijfers van voor en na de regulering eens naast elkaar laten zetten. Ik heb ze nu niet bij. Op basis daarvan kan men misschien een aantal conclusies trekken. U verwijst naar de moeilijke trajecten voor vergunningen. Dat klopt natuurlijk, maar dat heeft te maken met het feit dat bijna tegen elke aanvraag voor een windmolen er een beroepsprocedure is. Er gaan buurtcomités in beroep. Bij mijn weten wordt er geen enkele windmolen vergund zonder dat er een beroepsprocedure of een actiecomité is. Dat maakt dat het soms moeizaam loopt.

De voorzitter: Het kader is minder strikt dan dat van de niet-ioniserende straling in Brussel, mijnheer Sanctorum, wat daar zeker een impact heeft op de aanvragen.

De vraag om uitleg is afgehandeld.

■

Vraag om uitleg van mevrouw Gwenny De Vroe tot mevrouw Joke Schauvliege, Vlaams minister van Leefmilieu, Natuur en Cultuur, over de Vlaamse klimaatfinanciering - 1852 (2012-2013)

Vraag om uitleg van de heer Hermes Sanctorum tot mevrouw Joke Schauvliege, Vlaams minister van Leefmilieu, Natuur en Cultuur, over de klimaatfinanciering - 1858 (2012-2013)

De voorzitter: Mevrouw De Vroe heeft het woord.

Mevrouw Gwenny De Vroe: Minister, het Platform Klimaatrechtvaardigheid roept u op om u dringend uit te spreken over de financiële engagementen in de strijd tegen de klimaatopwarming voor de periode 2013-2020. Het platform vraagt een nieuwe becijferde belofte op tafel te leggen voor de zomer van 2013, en een kwalitatieve financiering te verzekeren. Wat de financieringsbelofte betreft, stortte België 92 miljoen euro van de belofde 150 miljoen euro. Hiermee is België een van de slechtste leerlingen van de Europese

klas samen met acht andere landen. Binnen de structuur van België is Vlaanderen de slechtste leerling van de klas: de federale overheid stortte 78.113.000 euro, het Waalse Gewest 8.196.000, het Brusselse Gewest 1.200.000 euro en het Vlaamse Gewest 5.052.000 euro. Dat bleek uit een PowerPoint-presentatie van het federale ministerie van Leefmilieu op 15 mei 2012.

Naast de financieringsbelofte zou België, overeenkomstig het Raamverdrag van de Verenigde Naties inzake klimaatverandering, ook moeten voorzien in nieuwe, additionele, adequate en voorspelbare klimaatfinanciering. Alleen op deze manier zou de kwaliteit van de klimaatfinanciering worden gegarandeerd, aldus de VN. Terwijl bij het Waalse Gewest de klimaatfinanciering additioneel is, is dat niet zo bij het Vlaamse Gewest. Vlaanderen legt de bal duidelijk in het kamp van de Europese Unie en wacht op de ontwikkeling van een duidelijke definitie voor 'additioneel'.

Minister, het Vlaamse Gewest heeft slechts 5.052.000 euro klimaatfinanciering gestort voor de periode 2010-2012. Dat is veel minder in vergelijking met de bijdrage in verhouding van de federale overheid en het Waalse Gewest en veel minder dan hun billijk deel in de internationale belofte van 150 miljoen euro. In het Vlaamse klimaatbeleidsplan wordt klimaatfinanciering bovendien niet cijfermatig ingeschreven. Nochtans gaat dit plan over de periode 2013-2020. In welke mate is de Vlaamse klimaatfinanciering, en zo ook een antwoord op de globale klimaatproblematiek, al dan niet een prioriteit voor de Vlaamse Regering? Op welke wijze wilt u de klimaatfinancieringsverplichting naleven? In welke mate worden de opbrengsten van de veiling van emissierechten hiervoor aangewend? Zal de cofinanciering vanuit de leefmilieubegroting gebeuren?

Op donderdag 6 juni jongstleden is de Nationale Klimaatcommissie bijeengekomen om het te hebben over de lastenverdeling. Wat is de stand van zaken in deze commissie? Is er ondertussen duidelijkheid over innovatieve financieringsbronnen, zoals de veiling van emissierechten? In welke mate wil de Vlaamse Regering de klimaatfinanciering additioneel zien, zoals gevraagd door het Raamverdrag van de Verenigde Naties? Beschouwt u, als bevoegd minister, de klimaatproblematiek, en in het bijzonder de klimaatfinanciering, als additioneel ten opzichte van de officiële ontwikkelingshulp, zoals bij het Waalse Gewest, of als een onderdeel van Ontwikkelingssamenwerking?

De voorzitter: De heer Sanctorum heeft het woord.

De heer Hermes Sanctorum: Minister, dit is een onderwerp waarover ik het al tot uit den treuren heb gehad. We hebben die snelstartfinanciering hier al een paar keer geëvalueerd. Het aandeel van België ter zake is inderdaad bedroevend, zeker als we vergelijken met andere Europese landen. Ik weet zeker dat u zult opwerpen dat er ook nog de federale overheid is, en Brussel en Wallonië. Natuurlijk is dat zo, en die hebben ook een verantwoordelijkheid ter zake, maar op de eerste plaats is dit ook, zoals mevrouw De Vroe zegt, een verantwoordelijkheid van Vlaanderen, als zeer belangrijke entiteit binnen de Belgische context. Bovendien laat dit, als we de cijfers bekijken, zowel qua bedrag als qua additionaliteit verhoudingsgewijs toch wel te wensen over van Vlaanderen: eigenlijk zijn we een zeer slechte leerling van een slechte klas. Dat is natuurlijk geen goede zaak voor het internationale klimaatbeleid.

Er zijn ook nog heel wat onderhandelingen gepland naar aanleiding van het grote internationale klimaatakkoord dat we in 2015 rond zouden moeten krijgen. Natuurlijk zullen niet al die landen in Afrika en zo bekijken wat België precies zal doen, maar wat Europa zal doen, is wel belangrijk. Als we de vorige klimaatonderhandelingen bekijken, dan blijkt dat België in het verleden altijd een leidende rol heeft gespeeld, toch zeker op ambtelijk niveau, maar hiermee geven we een zeer slecht signaal aan onze Europese partners.

Die periode 2010-2012 is nu voorbij. Wat nu met de volgende jaren, met de periode 2013-2015? Dat is nu de eerstvolgende periode waarover we een uitspraak moeten doen. Voor 2013 heeft Vlaanderen bij mijn weten nog niet in geld voorzien. Wanneer komt er een

duidelijk becijferd voorstel? De Nationale Klimaatcommissie is inderdaad bijeengekomen. Misschien is daar meer duidelijkheid gekomen. Neemt Vlaanderen het concrete engagement op zich om in 2013 in een substantiële bijdrage te voorzien? Vandaag is die er niet, maar misschien komt die er bij een begrotingscontrole, zodat op zijn minst in financiële middelen wordt voorzien voor onze internationale klimaatfinancieringsengagements.

De voorzitter: Minister Schauvliege heeft het woord.

Minister Joke Schauvliege: Voorzitter, mijnheer Sanctorum, u zou moeten weten dat we wél een kader hebben, en dat we zelfs al een beslissing hebben genomen over het Vlaams Klimaatfonds. Dat is hier al een paar keer aangehaald. We hebben dat Vlaams Klimaatfonds opgericht. Dat staat ook uitdrukkelijk zo in begroting. Een van de vermelde doeleinden van dat fonds is die internationale klimaatfinanciering. Daarmee bevestigt het Vlaamse Gewest absoluut zijn engagement om een billijke bijdrage te leveren tot die internationale klimaatfinanciering.

Toen u het had over de internationale klimaatonderhandelingen, hebt u vooral verwezen naar het ambtelijke niveau, maar zelf hebben wij politiek heel wat verantwoordelijkheid gedragen ter zake en in Cancún hebben we toch mooie resultaten behaald. Bij die klimaatonderhandelingen werd beslist dat de ontwikkelde landen financiële steun zullen geven aan de ontwikkelingslanden, om te helpen in hun strijd tegen de klimaatverandering.

Voor de periode 2013-2019 worden de ontwikkelde landen aangemoedigd om hun klimaatsteun minstens op het niveau van de snelstartfinancieringsperiode te houden en ook om een groeipad uit te werken voor de langetermijndoelstellingen. Dan hebben we het over 2020, en dan gaat het over 100 miljard dollar.

Mevrouw De Vroe, over de precieze bijdrage van België respectievelijk Vlaanderen aan deze internationale verbintenis is op dit ogenblik nog geen afspraak gemaakt, omdat er zowel internationaal als Europees en ook intern Belgisch nog geen verdeling is. Intern Belgisch kunnen we daar dus nog niet aan beginnen als we niet weten wat er van ons wordt verwacht. In dat licht zijn er binnen de Vlaamse Regering dus nog geen concrete cijfers vastgelegd, maar we hebben dus wel het kader, we hebben ons fonds, dat ook daarvoor kan worden gebruikt. Op onze engagements qua klimaatfinanciering voor 2013-2015 kunnen we dus nog geen concreet getal kleven.

Ontwikkelde landen en internationale organisaties worden aangemoedigd om financiering via het Adaptatiefonds te laten stromen, maar dat is geen internationale verplichting. Er is binnen de Vlaamse Regering nog geen afspraak gemaakt over welk deel van de bijdrage specifiek naar het Adaptatiefonds zou vloeien. Als we de bedragen kennen, dan kunnen we dat doen. Een werkgroep lastenverdeling in de schoot van de Nationale Klimaatcommissie buigt zich wel over de diverse opties en voorstellen voor de deelelementen van de lastenverdelingsoefening, maar er is dus nog geen beslissing.

Er is geen universeel aanvaarde definitie voor “nieuw en additioneel”. Er staat wel iets in de beleidsbrief Buitenlands Beleid, Internationaal Ondernemen en Ontwikkelingssamenwerking 2011-2012. In die beleidsbrief van de minister-president wordt onder “nieuw en additioneel” begrepen “afkomstig van de uitbreiding van de begroting”. Binnen de Vlaamse overheid wordt die definitie consistent gebruikt.

De Vlaamse bijdrage aan de faststartfinanciering wordt, net als de federale bijdrage, aangerekend als officiële ontwikkelingshulp of official development assistance (ODA), omdat hij voldoet aan de criteria die internationaal zijn vastgelegd door de Commissie voor Ontwikkelingssamenwerking van de OESO: de overdracht wordt gedaan door de overheid; de overdracht is bedoeld om economische ontwikkeling en welzijn te bevorderen; de overdracht betreft een schenking of een ‘zachte’ lening. Een lening is zacht wanneer die een schenkingsdeel heeft van minstens 25 procent. De zachtheid wordt verder bepaald door de looptijd en de duur van de aflossingsvrije periode.

De voorzitter: Mevrouw De Vroe heeft het woord.

Mevrouw Gwenny De Vroe: Minister, ik dank u voor uw antwoord. Ik had gehoopt om toch wat meer cijfergegevens of wat meer duidelijkheid te krijgen. Eigenlijk heb ik niets nieuws vernomen. Er zijn nog geen cijfers. Er is wel een kader, een fonds. We moeten ons engagement nog even on hold zetten. Zo heb ik het toch geïnterpreteerd. Er is dus wel een engagement, maar we moeten het on hold zetten. Zo begrijp ik het toch, zeker als het gaat over het bijkomend engagement. Ik hoop dat er zo snel mogelijk meer duidelijkheid komt en dat er toch zeker een tandje bij wordt gestoken.

De voorzitter: De heer Sanctorum heeft het woord.

De heer Hermes Sanctorum: Minister, er zijn eigenlijk drie mogelijkheden voor een politiek qua internationaal klimaatbeleid. Ofwel nemen we het voortouw, ofwel wachten we af, ofwel proberen we af te remmen. Ik denk dat Vlaanderen zich enigszins tussen wachten en afremmen bevindt. We nemen zeker niet het voortouw. In andere Europese landen wordt wel in middelen voorzien voor internationale klimaatfinanciering. Die worden expliciet gealloceerd. U haalt het Vlaams Klimaatfonds aan. Ik ken dat fonds wel, maar u weet net zo goed als ik dat er helemaal nog geen verdeling is gemaakt voor wat we exact met dat fonds gaan doen. Dat hebt u daarnet zelf aangegeven. Het Rekenhof heeft trouwens al kritiek gegeven op dat fonds, omdat er natuurlijk heel wat onduidelijkheid is over het spijzen ervan, en over de vraag of het wel over de juiste bedragen gaat.

Als we naar het ontwerp van klimaatbeleidsplan kijken, merken we dat veel actoren een aanspraak op het Klimaatfonds willen maken. Om te beginnen, zullen we er geld uit moeten halen om de interne maatregelen te financieren. Waarschijnlijk zal de minister ook nog wat emissierechten in het buitenland willen aankopen om onze eigen boekhouding in verband met CO₂ te laten kloppen. Daarnaast zullen we hiermee ook de internationale klimaatfinanciering moeten verzorgen en zullen er waarschijnlijk nog heel wat compensaties voor de industrie komen.

Ik kan met de beste wil van de wereld moeilijk geloven dat we met het potje van dat Klimaatfonds al onze internationale engagementen zullen kunnen nakomen. Ik zie dat niet gebeuren. De kritiek van onder meer het Rekenhof houdt in dat er eigenlijk geen Vlaams engagement is zolang er geen duidelijkheid is over wat exact met de middelen van het Klimaatfonds zal gebeuren en over de manier waarop we de klimaatfinanciering zullen verzorgen.

Het klopt dat we nog niet exact weten hoeveel onze bijdrage aan de klimaatfinanciering zal bedragen. We weten echter wel dat het om veel geld zal gaan. Wat te gebeuren staat, doet me aan de snelstartfinanciering denken. Als de periode ten einde loopt, zullen we plots toch in iets moeten voorzien. Op dat ogenblik zal een minimalistisch voorstel op tafel worden gelegd. Ik zou dat ten zeerste betreuren. Indien dat de planning is, zou ik dat heel erg vinden.

De voorzitter: De vragen om uitleg zijn afgehandeld.

■

Vraag om uitleg van de heer Wilfried Vandaele tot mevrouw Joke Schauvliege, Vlaams minister van Leefmilieu, Natuur en Cultuur, over soortenbeschermingsprogramma's - 1874 (2012-2013)

De voorzitter: De heer Vandaele heeft het woord.

De heer Wilfried Vandaele: Voorzitter, we hebben kunnen lezen dat Vlaanderen de tapuit als broedvogel heeft verloren. De flapuit was al eerder uitgestorven. De kans op herstel van de Vlaamse broedpopulatie is bitter klein.

De tapuit is niet de eerste broedvogel die we verliezen. De zwarte stern heeft voor het laatst in 1984 gebroed. De laatste eieren van de duinpieper zijn in 1986 gelegd. Het korhoen is in 1999 voor het laatst gezien. De ortolaan is in 1998 als Vlaamse broedvogel uitgestorven. Van

de kuifleeuwrik hebben we er aan de Westkust nog een paar. Ze dreigen daar echter eveneens te verdwijnen. De vraag is natuurlijk hoe dit allemaal zal aflopen.

Veel dieren die deel van onze fauna uitmaken, zijn specialisten. Ze bezetten een ecologische niche in een specifieke habitat. We verliezen deze dieren in ijltempo. Als compensatie krijgen we generalisten. Dit zijn dieren die zich aan de mens en zijn ruimtegebruik hebben aangepast en die op veel plaatsen gedijen. Voorbeelden zijn kraaien, eksters, blauwe reigers en zelfs everzwijnen.

Het kan niet de bedoeling zijn dat we ons hierbij neerleggen. De minister heeft hierover in elk geval al een aantal uitspraken gedaan. In 2010 heeft de minister als voorzitter van de Europese Raad Milieu een sterk pleidooi gehouden voor het behoud van de biodiversiteit.

Als we het daarover hebben, kunnen we ingrijpen in het beheer om een specifieke habitat te beschermen, te behouden of opnieuw te creëren. Dat doen we in natuurreservaten. Daarnaast zijn er ook de specifieke soortbeschermingsprogramma's.

Om een soortbeschermingsplan of -programma op te stellen, moet eerst aan een aantal voorwaarden worden voldaan. De soort moet op een rode lijst en in de bijlage bij het Soortenbesluit staan. De soort moet in een van de eerste vier klassen van een rode lijst staan. Die klassen zijn 'uitgestorven', 'met uitsterven bedreigd', 'bedreigd' of 'kwetsbaar'.

De vorige Vlaamse Regering heeft het Soortenbesluit goedgekeurd. Dit besluit is gevolgd door de opmaak van soortbeschermingsprogramma's voor enkele vogel-, vlinder- en vissoorten.

Minister, hoe staat het met de bekrachtiging van de rode lijsten voor zoogdieren en spinnen? Worden de rode lijsten voor dagvlinders, amfibieën, reptielen en zoetwatervissen nog voor het zomerreces bekrachtigd? Ik heb vernomen dat dit de bedoeling zou zijn. Welke aanpak hanteert u voor de Vlaamse kwetsbare soorten die niet door de Europese Commissie worden beschermd?

De Milieu- en Natuurraad van Vlaanderen (Minaraad) heeft herhaaldelijk gevraagd de koppeling van de soorten in de bijlage bij het Soortenbesluit en op de rode lijsten te herbekijken. Deze strikte koppeling heeft ertoe geleid dat het nu zelfs niet mogelijk is voor alle Europees beschermde soorten een soortenbeschermingsprogramma op te stellen. Ze staan immers niet allemaal op een goedgekeurde rode lijst. Tegen wanneer mogen we hiervoor een oplossing verwachten?

Zijn de reeds opgestelde soortenbeschermingsprogramma's ondertussen goedgekeurd? Zo ja, voor welke soorten is dat het geval? Aan welke programma's wordt momenteel gewerkt? In welke mate beantwoorden we hiermee de vraag om de Europese biodiversiteitsdoelen tegen 2020 en tegen 2050 te halen?

Overweegt u nog tijdens deze legislatuur bijkomende soortenbeschermingsprogramma's op te stellen? Zo ja, voor welke soorten zal dat dan gebeuren? Voor welke diersoorten op de rode lijst zult u habitatspecifieke maatregelen treffen in de domeinen die door het Agentschap voor Natuur en Bos (ANB) worden beheerd? Leveren die maatregelen de gewenste resultaten op?

Welke concrete soortbeschermingsmaatregelen hebt u, naast het Natura 2000-overleg, de opmaak van de soortenbeschermingsprogramma's en het vastleggen van de rode lijsten, tot nu toe op het terrein genomen om de achteruitgang van bedreigde soorten te voorkomen?

De voorzitter: Minister Schauvliege heeft het woord.

Minister Joke Schauvliege: Voorzitter, het Instituut voor Natuur- en Bosonderzoek (INBO) verzamelt en verwerkt momenteel de benodigde gegevens om de rode lijsten voor zoogdieren en spinnen te kunnen opstellen. Het INBO plant voor september 2013 een terugkoppelingsronde met de betrokken experts. Eind 2013 moet de goedkeuringsprocedure voor deze rode

lijsten kunnen worden gestart. De rode lijsten voor dagvlinders, amfibieën, reptielen en zoetwatervissen zullen nog voor het zomerreces worden bekrachtigd.

Het ANB heeft de afgelopen jaren, samen met de doelgroepen, een zware inspanning geleverd om op een onderbouwde wijze doelstellingen voor de Europees beschermde soorten en habitats uit te werken. Het ANB is begonnen met de uitwerking van een visie en een aanpak voor alle andere in Vlaanderen voorkomende soorten.

Uiteraard zullen de kwetsbare Vlaamse soorten met de beleidsinspanningen voor de Europese soorten kunnen meeliften. Om deze laatste soorten in een gunstige staat van instandhouding te krijgen, zullen in eerste instantie soortbeschermingsprogramma's worden ingezet. Deze programma's zullen in een aantal gevallen ook tot inspanningen buiten de speciale beschermingszones leiden. Dit geldt onder meer voor de hamster en voor de grauwe kiekendief. Deze inspanningen zullen ook in het voordeel van heel wat andere Vlaamse beschermde soorten spelen. Daarnaast zullen heel wat Vlaamse soorten mee profiteren van de kwaliteitsverbetering die in de speciale beschermingszones zal worden gerealiseerd.

Bij de aanpak zullen we twee sporen bewandelen. Voor de meest kritieke soorten of soortengroepen, bijvoorbeeld de hamster, zullen we specifieke actieplannen op soortniveau uitwerken. Daarnaast zullen we werken aan een kwaliteitsverbetering van leefgebieden, die grote groepen van soorten ten goede zal komen. Het is immers niet mogelijk en niet wenselijk om voor alle meer dan 40.000 Vlaamse soorten een beschermingsprogramma op soortniveau uit te werken. Ik veronderstel dat dit de bedoeling niet is.

Het biodiversiteitsprobleem is zeker geen probleem van de Vlaamse overheid alleen. Het tegenhouden van het biodiversiteitsverlies is een verantwoordelijkheid die iedereen, van alle andere overheden tot de individuele burgers, aanbelangt.

Het ANB legt momenteel de laatste hand aan een voorstel tot wijziging van het Soortenbesluit. De eerdere vragen van de Minaraad, waaronder het door de heer Vandaele aangehaalde knelpunt, worden hierbij in overweging genomen. Dit voorstel zal aan de Vlaamse Regering worden voorgelegd.

Er zijn nog geen soortbeschermingsprogramma's definitief goedgekeurd. Er bevinden zich momenteel wel verschillende programma's in opmaak. Zo is in 2012 gestart met de opmaak van een programma voor drie Europees beschermde vissen, namelijk de beekprik, de rivierdonderpad en de kleine modderkruiper. Het is niet mijn bedoeling de heer Vandaele te beledigen. Ik som gewoon de soorten op.

De heer Wilfried Vandaele: Ik ken die soorten. Ik ben daarmee bevriend.

Minister Joke Schauvliege: Er komt ook een programma voor de kwartelkoning, voor de grauwe kiekendief en voor drie vlinders, namelijk de argusvlinder, de heivlinder en de bruine eikenpage.

Wat de drie vissoorten betreft, is het basisrapport reeds met de doelgroepen besproken. Momenteel wordt in samenwerking met de waterbeheerders een concreet actieplan uitgewerkt. Zonder een concreet actieplan heeft een dergelijk programma immers weinig zin. Deze plannen zullen in de loop van 2014 worden bekrachtigd.

Zoals ik al eerder heb vermeld, vormen deze soortbeschermingsprogramma's een onderdeel van een breder biodiversiteitsbeleid. Het ANB heeft de doelgroepen tijdens de vergaderingen van de overleggroep voor de gewestelijke instandhoudingsdoelstellingen (G-IHD) een voorlopige planning voor de afwerking van de eerste reeks soortbeschermingsprogramma's voorgelegd. Volgens deze planning zal nog dit jaar gestart worden met de opmaak van het soortenbeschermingsprogramma voor de bever, de hamster, de roerdomp, de knoflookpad en de Vlaamse vleermuizen.

Bij de opmaak van beheerplannen is een vast onderdeel het nagaan of er zeldzame en/of bedreigde soorten voorkomen in het domein. Indien dat het geval is, worden die soorten

opgelijst in het beheerplan en worden habitatspecifieke maatregelen opgenomen. Voor de domeinen die worden beheerd door het ANB, is voor in totaal 30.000 hectare een beheerplan voorhanden. Het is onbegonnen werk om al deze beheerplannen door te nemen om een overzicht op te stellen van alle diersoorten van de rode lijst en van de specifieke maatregelen die erin zijn opgenomen.

Algemeen kan worden gesteld dat de nodige voorzorgsmaatregelen zijn ingebouwd in de procedure, via adviescommissies, insteken van het INBO, samenwerking met lokale doelgroepen enzovoort, zodat het beheerplan de gepaste beheermaatregelen voor de diersoorten van de rode lijst bevat.

Of dit de gewenste resultaten oplevert, wordt enerzijds opgevolgd op het niveau van Vlaanderen binnen de verplichte Natura 2000-monitoring aan Europa en binnen de monitoring gekoppeld aan de soortenbeschermingsprogramma's. Anderzijds gebeurt op het niveau van het domein een vijfjaarlijkse evaluatie van het beheerplan waarbij wordt nagegaan of en hoe de voorziene beheermaatregelen werden uitgevoerd en waar eventueel moet worden bijgestuurd.

Enerzijds is er het actief beleid zoals de inspanningen die worden geleverd in domeinen die door ANB worden beheerd. Daarnaast realiseerde de Vlaamse overheid ook al verschillende natuurinrichtingsprojecten buiten de ANB-domeinen en lopen er momenteel ook verschillende projecten. De Vlaamse overheid subsidieert ook de natuursector die daarmee terreinen aankoopt, haar terreinen beheert, enzovoort. Zij ondersteunt ook bij de opmaak van soortenbeschermingsplannen en -programma's, waarnemingen enzovoort.

De Vlaamse overheid voert ook een stimulerend beleid via subsidies richting landbouwsector, particulieren, lokale besturen en terreinbeherende verenigingen. Verder investeert de Vlaamse overheid in waterzuivering, sanering van vismigratieknelpunten, erosiebestrijding enzovoort. Daarnaast is er het passief beleid waarmee via vergunningen en advisering ook wordt gestuurd op inrichting, behoud en ontwikkeling van het landschap, landschapselementen en habitats. Al deze inspanningen hebben rechtstreeks of soms ook onrechtstreeks een positieve impact op de Vlaamse biodiversiteit.

Mijnheer Vandaele, wij gaan voor een algemene aanpak, maar binnen de verschillende initiatieven die wij nemen, is er telkens aandacht voor biodiversiteit en voor soortenbescherming.

De voorzitter: De heer Vandaele heeft het woord.

De heer Wilfried Vandaele: Minister, ik ben het met u eens dat dit een serieus werk is. Hoe meer soorten u in kaart wilt brengen, hoe moeilijker. Ik hoop dat u daar met vaste tred aan verder werkt, zodat op termijn resultaten kunnen worden geboekt.

De voorzitter: De heer Sanctorum heeft het woord.

De heer Hermes Sanctorum: Minister, er is al heel lang sprake van die programma's. Ik weet dat dit complex is, maar ik heb wel de indruk dat het heel lang duurt. Wat zijn daar de grote hindernissen?

De voorzitter: Minister Schauvliege heeft het woord.

Minister Joke Schauvliege: Er zijn verschillende hindernissen. Een daarvan is dat voor verschillende soorten de gegevens ontbreken. Wij zijn via het INBO op zoek gegaan naar gegevens en kennis over de toestand op het terrein. Dat is een arbeidsintensief werk. Er moet ook worden gekozen met welke programma's men van start gaat. U vindt misschien dat twaalf maanden lang is. Ik vind dat niet zo lang. Binnen die tijdspanne probeert men op basis van het wetenschappelijk onderzoek de juiste beslissingen te nemen. Het gaat om arbeidsintensief werk waarbij niet alle gegevens voor het rapen zijn. Dit vraagt studie en onderzoek op het terrein.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

■